

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **M. L. I.**, zast. Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem, se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje**, se sídlem Křižíkova 8, Praha 8, proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 1. 2021, č. j. KRPS-22785-17/ČJ-2021-010022-ZZC, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 25. 3. 2021, č. j. 49 A 1/2021 - 37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Soudem ustanovenému zástupci žalobce, Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi, se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, **s e p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši celkem 3.400 Kč. Tato částka bude zástupci žalobce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím podle § 129 odst. 1 ve spojení s § 129 odst. 3 a 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), žalobce zajistila za účelem předání podle přímo použitelného nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo

osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“). Doba zajištění byla podle § 129 odst. 7 zákona o pobytu cizinců stanovena na 30 dnů ode dne omezení svobody.

[2] Žalobce proti tomuto rozhodnutí žalované podal žalobu, v níž namítal, že žalovaná se nedostatečně zabývala tím, zdali reálně dochází k transferům žadatelů do Rumunska. Dle statistiky Ministerstva vnitra totiž v rámci Dublinského řízení v prosinci 2020 žádné transfery do Rumunska provedeny nebyly, což zásadním způsobem zpochybňuje realizovatelnost žalobcova zajištění. Své předání do Rumunska za účelem pokračování v řízení o mezinárodní ochraně označil žalobce za nepřipustné, neboť Rumunsko není schopné zabezpečit řádný průběh azylového řízení a v rumunském azylovém systému jsou dány systémové nedostatky, které činí vydání do Rumunska za účelem azylového řízení nepřipustným. Žalobce v této souvislosti upozornil na kapacitní problémy rumunského azylového systému a zhoršení situace v důsledku epidemie viru COVID-19. Konstatoval, že v rumunských uprchlických táborech jsou i nadále nepřijatelné životní a zejména hygienické podmínky. Možnost přístupu ke zdravotnickým službám je v Rumunsku nedostatečná a je zhoršována nedostatkem léků a zdravotnických zařízení. Mimo to uprchlíci obvykle čelí zejména finančním a jazykovým bariérám v přístupu ke zdravotnickému systému. V Rumunsku není možné realizovat základní opatření v oblasti veřejného zdraví. V této souvislosti žalobce poukázal na čl. 3 bod 2 nařízení Dublin III a rozsudek NSS č. j. 1 Azs 91/2016 – 27. V případě Rumunska je situace natolik vypjatá, že je povinností žalované otázkou nebezpečí nákazy a systémových nedostatků v rumunském azylovém systému posoudit z úřední povinnosti. Způsob, jakým probíhalo řízení o udělení mezinárodní ochrany v Rumunsku, a situaci v této zemi z hlediska práva na právní pomoc a integrace azylantů, nelze akceptovat. Předání žalobce je pro rozpor s čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení nemožné, a proto je nepřipustné i samotné zajištění za účelem předání.

[3] Krajský soud v Praze nadepsaný rozsudkem žalobu zamítl. Konstatoval, že ze samotné skutečnosti, že se v průběhu měsíce prosince 2020 nepodařilo do Rumunska předat žádného z cizinců, nelze dovozovat, že tomu tak jistě bude i v budoucnu. Ze správního spisu ani ze žaloby nevyplývá *prima facie* zřejmá nepravděpodobnost realizace účelu zajištění, jež by měla za následek nesplnění zákonných podmínek pro aplikaci institutu zajištění. Ani s ohledem na epidemiologickou situaci v tuzemsku a v jiných zemích přitom rozhodně nelze tvrdit, že bylo (je) objektivně vyloučeno, že se transfer realizuje, neboť tato situace se pomalu vyvíjí pozitivním směrem, žalobce nepatří mezi skupinu zvláště ohroženou šířením viru, a nadto i v případě uzavření hranic není vyloučeno, aby příslušné státy s ohledem na své povinnosti plynoucí z dublinského nařízení realizovaly *ad hoc* povinné transfery. Proto soud akceptoval stručné odůvodnění žalované, že předání žalobce podle nařízení Dublin III je reálné, neboť jí nejsou známy žádné skutečnosti, pro které by předání nemohlo být uskutečněno.

[4] Dle usnesení rozšířeného senátu č. j. 4 Azs 73/2017 – 29 nelze bez dalšího přisvědčit žalobci, že se žalovaná otázkou systémových nedostatků měla zabývat *ex officio*. Tuto povinnost by totiž měla pouze tehdy, dospěla-li by k závěru, že takové nedostatky v Rumunsku existují, případně byly-li by o jejich existenci důvodné pochybnosti. Žalovaná

pokračování

se však přesto otázkou systémových nedostatků azylového řízení v Rumunsku zabývala i výslovně v posledním odstavci svého rozhodnutí.

[5] Byť žalobce v žalobě tvrdil, že systémové nedostatky v azylovém řízení v Rumunsku skutečně existují a jsou všeobecně známé, v průběhu správního řízení nic v tomto směru nenamítal. Podmínky v rumunských uprchlických centrech nejsou ideální, což však bez dalšího nepostačuje k závěru, že by nedostatky tamního systému dosáhly tak zásadního charakteru, že by bylo možno mluvit o nedostacích systémové povahy ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Totéž platí i o tvrzených problémech týkajících se tlumočení, zajištění právní pomoci, využívání sociálních benefitů či integračních programů v Rumunsku (k tomu krajský soud odkázal na rozsudek NSS ze dne 28. 5. 2020, č. j. 7 Azs 72/2020 - 23, body 15 a 16, kde se i NSS k této problematice již podrobně vyjádřil). Byť je možné a poněkud nešťastné, že se snad žalobce v důsledku problémů s tlumočením o své povinnosti setrvat v Rumunsku a tom, že je projednávána v uvedené zemi jeho azylová žádost, dozvídá až v České republice, samo o sobě to neznamena, že by nemělo být respektováno, že azylová procedura má probíhat právě v Rumunsku jako patrně první členské zemi EU, do níž žalobce vstoupil, přičemž žalobce bude moci uvedené skutečnosti před tamějšími úřady namítat. Naopak podstatné je, že závažné nedostatky systémové povahy v Rumunsku neshledávají správní orgány, jakož ani soudy (např. rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2020, č. j. 10 Azs 283/2020 - 50, nebo usnesení ze dne 20. 8. 2020, č. j. 4 Azs 135/2020 - 32, body 11 a 12, a další tam citovaná judikatura, nebo usnesení ze dne 24. 2. 2020, č. j. 2 Azs 234/2019 - 44, body 11 a 12).

[6] Žalovaná tedy neměla povinnost provádět rozsáhlé šetření a shromažďovat o situaci v Rumunsku podklady a mohla se spokojit s tím, že jí nejsou známy případy, které by zavadaly pochybnost o existenci systémových nedostatků v rumunském azylovém řízení. Krajský soud uzavřel, že existenci systémových nedostatků v azylovém řízení v Rumunsku neshledal a ani nedospěl k závěru, že by v tomto směru panovaly důvodné pochybnosti.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[7] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Vyjádřil přesvědčení, že žalovaná měla komplexně zkoumat, zda v případě přemístění podle nařízení Dublin III nehrozí riziko nelidského či ponižujícího zacházení, které souvisí se systémovými nedostatky azylového řízení v Rumunsku. Situace žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku je tristní a pro nemajetné přináší neakceptovatelné podmínky dosahující intenzity rizik nelidského a ponižujícího zacházení. Problémové je i čerpání sociální podpory, nedostatečná participace na integračních programech, nekvalifikovanost tlumočnicků a nedostatek pomoci ze strany rumunských státních orgánů. Domněnka, že státy dodržují základní práva žadatelů, je podle judikatury vyvratitelná; posouzení soudu v tomto ohledu považoval za typizované bez ohledu na konkrétní individuální okolnosti. To, že nedoložil relevantní podklady týkající se systémových nedostatků, neznamena, že soud i žalovaná mohou rezignovat na posouzení aktuální situace v Rumunsku. Rozsudek ESPL ve věci *Tarakhel proti Švýcarsku*, a skutečnost, že v Rumunsku požádají ročně o mezinárodní ochranu desetitisíce uprchlíků, svědčí o

přetížení tamního azylového systému a stěžovatel má obavy o dostatečně rychlé posouzení žádosti.

[8] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázala na skutečnost, že omezení osobní svobody stěžovatele bylo ukončeno dne 1. 4. 2021, neboť stěžovatel byl předán do Rumunska. K důvodům zajištění a okolnostem případu žalovaná poukázala na odůvodnění svého rozhodnutí. Kasační stížnost označila za bezpředmětnou.

III. Posouzení kasační stížnosti

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Podstata kasační stížnosti stěžovatele spočívá v tvrzení, že jeho předání do Rumunska za účelem pokračování v řízení o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustné, a to s ohledem na čl. 3 bod 2 nařízení Dublin III, neboť azylové řízení v Rumunsku vykazuje systémové vady, přičemž krajský soud i žalovaná tuto skutečnost chybně vyhodnotili.

[12] Nejvyšší správní soud na tomto místě konstatuje, že se zdejší soud prakticky totožnou kasační argumentací jako v nynější věci zabývá již poněkolkáté. Shodnými námitkami se zabýval jak ve věcech „prvotního“ zajištění (rozsudky ze dne 16. 4. 2021, č. j. 5 Azs 372/2020 - 28, ze dne 21. 6. 2021, č. j. 3 Azs 375/2020 - 31, a ze dne 1. 7. 2021, č. j. 7 Azs 91/2021 - 23), tak ve věcech jeho prodloužení (rozsudek ze dne 12. 4. 2021, č. j. 5 Azs 397/2020 - 26, rozsudek ze dne 2. 6. 2021, č. j. 10 Azs 73/2021 - 45, usnesení ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021 - 30, či usnesení ze dne 5. 8. 2021, č. j. 10 Azs 196/2021 - 30). Nejvyšší správní soud neshledal důvod se od ustálené judikatury odchýlit. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že společný evropský azylový systém byl koncipován na předpokladu vzájemné důvěry mezi členskými státy. Proto pouze závažná porušení ze strany příslušného státu mohou vést k vyvrácení domněnky o dodržování základních práv žadatelů o mezinárodní ochranu v jiných členských státech. Existují-li však závažné důvody se domnívat, že dochází k systémovým nedostatkům ve státě předání, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie, je nutné pokračovat v posuzování kritérií uvedených v kapitole III nařízení Dublin III., tj. zjišťovat, jestli nemůže být určen jako příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu jiný členský stát. Jinými slovy, existují-li závažné důvody se domnívat, že k systémovým nedostatkům ve státě předání skutečně dochází, nelze cizince do takového státu předat, neboť nikdo nemůže být podroben

pokračování

nelidskému či ponižujícímu zacházení (srov. čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie a čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III).

[13] Zabývat se otázkou existence systémových nedostatků v rozhodnutí o zajištění však není automatickou povinností žalované, bez přihlédnutí k okolnostem dané věci. Rozšířený senát NSS v rozsudku ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017 - 29, č. 3773/2018 Sb. NSS, stanovil podmínky, za jejichž naplnění se žalovaná nemusí v rozhodnutí o zajištění výslovně touto otázkou zabývat. Těmito podmínkami jsou: (i) neuplatnění námitek systémových nedostatků v řízení před správním orgánem, (ii) správní orgán poté, co se touto otázkou zabýval, dospěl k závěru, že k systémovým nedostatkům ve státě předání nedochází, a (iii) o neexistenci takových nedostatků nejsou důvodné pochybnosti (srov. k tomu obdobně např. rozsudek NSS ze dne 12. 4. 2021, č. j. 5 Azs 397/2020 - 26, nebo ze dne 28. 5. 2020, č. j. 7 Azs 72/2020 - 23).

[14] V souladu s uvedenou judikaturou žalovaná a následně krajský soud postupovali. Žalovaná ve svém rozhodnutí mj. uvedla, že jí nejsou známy žádné skutečnosti nasvědčující tomu, že by Rumunsko mohlo vykazovat nedostatky v azylovém řízení nebo v podmínkách přijetí žadatelů v tomto členském státě, přičemž ani stěžovatel sám žádné takové skutečnosti neoznačil (viz str. 9 rozhodnutí žalované). Stěžovatel v nyní projednávané věci v době před vydáním rozhodnutí žalované neuvedl nic, co by mělo systémovým nedostatkům v Rumunsku nasvědčovat (uvedl, že cílem jeho cesty zůstává Francie, kde má spoustu kamarádů, dle kterých tam dostane rychle pobyt, práci a dávky). Žalovaná proto správně vyhodnotila, že realizaci předání stěžovatele do této země nic nebrání (srov. obdobně již citovaný rozsudek č. j. 5 Azs 397/2020 - 26). Nejvyšší správní soud dodává, že ani z další judikatury nevyplývá, že by Rumunsko nebylo schopno zajistit adekvátní podmínky žadatelům o azyl (srov. rozsudek ze dne 21. 3. 2018, č. j. 2 Azs 33/2018 - 20, již zmiňovaný rozsudek č. j. 7 Azs 72/2020 - 23, či rozsudek ze dne 11. 9. 2018, č. j. 4 Azs 141/2018 - 21, ale také usnesení ze dne 5. 12. 2019, č. j. 1 Azs 256/2019 - 30, usnesení ze dne 22. 1. 2020, č. j. 5 Azs 308/2019 - 37). Ani nyní stěžovatelem uvedené nedostatky azylového řízení v Rumunsku (problémy při čerpání sociální podpory a vyřizování dokladů, nedostatečnost integračních programů, tvrzené nekvalitní tlumočení či nekvalitní ubytování a zdravotní péče) ve vztahu ke stěžovateli, který je pětaticetiletý samostatný muž, neuvedl žádné zdravotní problémy, kterými by trpěl, nemohou dosahovat intenzity mučení či nelidského zacházení, ani nepředstavují systémové nedostatky azylového řízení v uvedené členské zemi EU.

[15] Krajský soud stěžovatelem vznesenou žalobní argumentaci řádně přezkoumal, přičemž i jeho další postup odpovídá shora označené konstantní judikatuře. Stěžovatel ostatně ani neuvedl, v čem konkrétně krajský soud pochybil. Jeho argumentace je obecná a nepřizpůsobená konkrétním okolnostem věci. Nejvyšší správní soud však připomíná, že kasační stížnost je opravný prostředek proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu (§ 102 s. ř. s.). Nejvyššímu správnímu soudu nepřisluší v kasačním řízení přezkoumávat opětovně rozhodnutí žalovaného v rozsahu přezkumu provedeného krajským soudem. Předmětem přezkumu může být proto toliko to, zda rozhodnutí krajského soudu z hlediska námitek uvedených v kasační stížnosti ob stojí. Nejvyšší správní soud je přitom povolán pouze k přezkumu v rozsahu vymezeném stěžovatelem. Řízení o kasační stížnosti

je totiž ovládáno zásadou dispoziční. Obsah, rozsah a kvalita kasační stížnosti předurčují obsah, rozsah a kvalitu následného soudního rozhodnutí. Je-li tedy kasační stížnost kuse zdůvodněna, je tak předurčen nejen rozsah přezkumné činnosti soudu, ale i obsah rozsudku soudu. Soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78 a rozsudky NSS ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011 - 95, ze dne 22. 4. 2014, č. j. 2 Ads 21/2014 - 20, ze dne 27. 10. 2010, č. j. 8 As 22/2009 - 99, ze dne 18. 6. 2008, č. j. 7 Afs 39/2007 - 46, ze dne 17. 12. 2008, č. j. 7 As 17/2008 - 60, či usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 1. 2020, sp. zn. II. ÚS 875/20).

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[16] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[17] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[18] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 9. 3. 2021, č.j. 49 A 1/2021 - 21 ustanoven zástupce Mgr. Ladislav Bárta, advokát se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava. Podle § 35 odst. 10 věta poslední s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti.

[19] Nejvyšší správní soud proto přiznal ustanovenému zástupci stěžovatele v řízení o kasační stížnosti odměnu za 1 úkon právní služby (sepsání kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. a to ve výši 3.100 Kč [srov. § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5 cit. vyhlášky] a náhradu hotových výdajů paušální částkou za každý úkon právní služby ve výši 300 Kč (srov. § 13 odst. 4 téže vyhlášky). Ustanovený zástupce nedoložil, že je plátcem DPH. Celkem proto činí odměna ustanoveného zástupce 3.400 Kč a bude mu vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. září 2021

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu

